

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ЮСТИЦІЇ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

**ОДЕСЬКІ ГРУДНЕВІ ЦИВІЛІСТИЧНІ ЧИТАНЯ:
ПРИВАТНЕ ПРАВО, ЯК КОНЦЕПТ
В УМОВАХ ВІЙНИ:
ЛЮДСЬКИЙ ВИМІР**

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської наукової конференції

*Одеса,
12 грудня 2024 року*

Одеса
Фенікс
2024

За загальною редакцією

доктора юридичних наук, професора *Є. Харитонов*,
докторки юридичних наук, професорки *І. Давидової*

Упорядники-укладачі:

Давидова Ірина – д.ю.н., професорка кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», професорка;

Ткаченко Катерина – лаборантка кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Члени оргкомітету Всеукраїнської наукової конференції:

Андронов Ігор – д.ю.н., професор кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу НУ «Одеська юридична академія», професор;

Подцерковний Олег – д.ю.н., зав. кафедри господарського права та процесу НУ «Одеська юридична академія», професор;

Харитонов Олена – д.ю.н., зав. кафедри права інтелектуальної власності та патентної юстиції НУ «Одеська юридична академія», професорка;

Харитонов Тетяна – д.ю.н., зав. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ «Одеська юридична академія», професорка;

Мінченко Райса – д.ю.н., професорка кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», професорка;

Бабич Ірина – к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», доцентка;

Берназ-Лукавецька Олена – к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», доцентка;

Матійко Микола – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», доцент;

Орзіх Юрій – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», доцент;

Шамота Олександр – асистент кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія»;

Ткаченко Катерина – лаборантка кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія».

Одеські грудневі цивілістичні читання: приватне право, як концепт в умовах війни: людський вимір : матеріали Всеукр. наук. конф. (Одеса, 12 груд. 2024 р.) [Електронне видання] / за заг. ред.: д.ю.н., проф. Є. Харитонов, д.ю.н., проф. І. Давидової ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2025. – 318 с. – Режим доступу:

ISBN 978-617-8430-40-5

Збірник містить матеріали доповідей з теоретичних, історичних і методологічних проблем цивільного права та процесу, господарського права і процесу, аграрного, земельного, екологічного та природоресурсового права та інших галузей приватного права, які були оприлюднені на Всеукраїнській науковій конференції 12 грудня 2024 р. в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Збірник спрямований на ознайомлення юридичної громадськості з дослідженням науковців у сфері цивілістики і може бути корисний як у навчальному процесі, так і в науковій діяльності.

УДК 347.1 : 341.9“364”(477)

Матеріали видано за авторською редакцією.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники Всеукраїнської наукової конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

Матійко Микола Володимирович, ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ФУНКЦІЇ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	57
Омельчук Олександр Сергійович, ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ВИДІЛЕННЯ ФАНТОМНОЇ ПРАВСУБ'ЄКТНОСТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	61
Orzikh Yurii Hennadiiovych, FOREIGN (NON-)AUTHENTIC INSTRUMENT IN UKRAINE: PRIVATE INTERNATIONAL LAW ISSUES.....	64
Сердечна Ірина Леонідівна, ДО ПИТАННЯ ПРО МЕЖІ ЗДІЙСНЕННЯ СУБ'ЄКТИВНИХ СІМЕЙНИХ ПРАВ.....	69
Токарева Віра Олександрівна, ДО ПИТАННЯ ЦИФРОВОГО ГРОМАДЯНСТВА	71
Фасій Богдан Володимирович, ДЕЩО ПРО МЕТОД РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНИХ ВІДНОСИН	75
Бакутін Артем Олегович, ВИЗНАЧЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ТВОРИ У СПІВАВТОРСТВІ. ...	78
Брага Аліна Анатоліївна, ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СПАДКОВОГО ПРАВА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	81
Герсак Віталій Анатолійович, КАТЕГОРІЯ «ПОДРУЖЖЯ» У СПАДКОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ ...	84
Гнатенко Сергій Сергійович, ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОСЛУГ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	88
Hnatiuk Dmytro Volodymyrovych, LEGAL REGULATION OF TERMINATION OF A GIFT AGREEMENT DUE TO MARTIAL LAW	91
Дворнікова Анна Юрійвна, НАЯВНІСТЬ ПРАВА ВОЛОДІННЯ, ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ АСПЕКТ МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ШЛЯХОМ УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОД У КОРИСТУВАННІ ТА РОЗПОРЯДЖЕННІ МАЙНОМ	94
Демчук Максим Романович, ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО В УКРАЇНІ	98
Кірсанов Олексій Володимирович, ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У БАНКУ	100

них або юридичних осіб. Поряд із цим, необхідними передумовами для кваліфікації майна як нерухомого є такі юридично-значущі обставини як державна реєстрація права власності на нерухоме майно.

Зважаючи на викладене, право власності на нерухоме майно є найважливішим інститутом цивільного права будь-якої правової системи. Зазначений, інститут є сукупністю правових норм, що закріплюють належність матеріальних благ фізичним або юридичним особам, можливість володіти, користуватися та розпоряджатися ними, а також забезпечувати захист прав власників нерухомого майна у разі їх порушення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Горошко, В. О. Право власності як інститут цивільного права країн романо-германської правової сім'ї : дипломна робота спеціаліста / В. О. Горошко ; наук. кер. М. А. Гора ; ОНУ ім. І. І. Мечникова, ЕПФ, Каф. цивільно-правових дисциплін . Одеса, 2016 . 96 с.

2. Право власності на об'єкти нерухомого майна. Загрози та гарантії в умовах воєнного стану. 21 с. URL: <https://r2p.org.ua/storage/page/3845/85f6389b853215c05be9abb430ccc7c7cf937c60.pdf>

3. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Том 3. Право власності та інші речові права. За ред. І. В. Спасиво-Фатєєвої. ECUS. 2023. 808 с.

4. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.

Шимон С. І. Теорія майнових прав як об'єктів цивільних правовідносин: монографія. К. : Юринком Інтер, 2014. 664 с.

Кірсанов Олексій Володимирович,

аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін

Одеського державного університету внутрішніх справ

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У БАНКУ

На сьогоднішній момент світ банківської справи та фінансів змінюється до невпізнання. Люди можуть здійснювати банківські операції в дорозі, надсилаючи кошти з одного кінця світу в інший одним

класифікації. Саме тому ідентифікація фізичної особи займає важливе місце при укладанні договорів з фінансовими установами, особливо при укладанні кредитних договорів.

Так, у більшості країн світу документом, який є необхідним для підтвердження особи у банку є дійсний паспорт. Бувають випадки, коли фінансова установа може вимагати також інші документи, наприклад: дійсне водійське посвідчення, посвідка на тимчасове проживання чи дозвіл на проживання в країні.

Так, наприклад в Ірландії, окрім вищевказаних документів, банк також може вимагати наступні документи, що підтверджують проживання особи по конкретному адресу:

- поточний рахунок за комунальні послуги (наприклад, рахунок за газ, електроенергію, телефон або мобільний телефон)
- діючий поліс страхування автомобіля чи житла, в якому вказано адресу особи, що ідентифікують
- документ, виданий державним відомством, із зазначенням адреси особи, що ідентифікують
- копія свідоцтва про податковий кредит (TCC)

Копії документів, які використовуються для ідентифікації особи, повинні зберігатися в банку протягом 5 років після закриття рахунку [1].

Є окремі категорії осіб, які мають певні проблеми під час подання заявки на відкриття банківського рахунку. Річ йде про осіб, які перебувають у в'язниці. Так, наприклад, у Великій Британії, у випадку, коли особа, що перебуває покарання, але має бажання відкрити рахунок у банку, може надати спеціальну форму посвідчення особи, підписану губернатором, щоб ідентифікувати себе. Дану форму включено як шаблон, щоб усі особи, які перебувають у в'язницях могли її використовувати. Ця форма ID була створена спеціально для відкриття основних банківських рахунків. Усі банки через Британську асоціацію банкірів та Об'єднану керівну групу з питань відмивання грошей погодилися, що дана форма може бути прийнята як єдина форма ідентифікатора під час відкриття основного банківського рахунку [2].

Також перед банками стоїть ще одна не проста задача: як переконатися, що вони дійсно знають, що клієнти та користувачі рахунків насправді є тими, за кого себе видають? Крім того, можливо, недостатньо ідентифікувати клієнта під час реєстрації або підтвердити

його особу за допомогою документів. У сучасному світі установи повинні постійно перевіряти особу, яка користується послугою, на ту саму особу, яка зареєструвала обліковий запис, тобто автентифікувати її.

Банки звертаються саме до технологій, оскільки ідентифікація клієнтів, верифікація та автентифікація стають надзвичайно важливими, і Regtech не вдається запропонувати найновіші технологічні продукти [3].

Щодо України, то ми бачимо, що біометрична ідентифікація фізичної особи регламентується постановою Кабінету міністрів України «Про затвердження Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства» від 27 грудня 2017 року [4].

Так, наприклад у Приват банку, під час здійснення транзакції до вас може подзвонити по відеозв'язку співробітник банку для ідентифікації вашої особистості.

Підсумовуючи хотілося б зазначити, що дійсно ідентифікація фізичних осіб стоїть зараз на першому місці при укладанні договорів у банку, особливо онлайн. Ми спостерігаємо не тільки зростання цілодобових цифрових банківських платформ і віртуальних магазинів, ми також бачимо еволюцію Інтернету речей і зростання віртуальних активів і крипто валют. З усім цим зв'язком також зростають ризики та нові вразливості, пов'язані із захистом даних, кібербезпекою та фінансовими злочинами.

Перед банками постає незavidний виклик. Їм потрібно надати чудову взаємодію з користувачами через смартфон-банкінг для покоління, яке очікує швидких і простих транзакцій і реєстрації облікових записів. Якщо цього не зробити належним чином, вони ризикують втратити частку ринку. Але вони також повинні переконатися, що вони роблять усе можливе для запобігання та моніторингу шахрайства з особистими даними та ризику відмивання грошей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Proof of identity to open a bank account. URL: <https://www.citizensinformation.ie/en/money-and-tax/personal-finance/banking/financial-institutions-and-identification/>
2. Identification (ID) for opening a bank account. URL: <https://unlock.org.uk/advice/id-opening-bank-account/>

3. Identification and verification URL: <https://www.grcworldforums.com/privacy-and-technology/identifying-verifying-and-authenticating-customers-in-banking/70.article>

4. Про затвердження Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства : постанова КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1073. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2017-%D0%BF#Text>

Кокошко Олег Болеславович,

аспірант кафедри приватного права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ІЗ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ТВАРИНОЮ

Кожного року зростає кількість випадків завдання шкоди тваринами, що породжує питання про її відшкодування. Зобов'язання із відшкодування шкоди, завданої твариною, завдячують своєму походженню римським юристам. При цьому у романо-германській правовій сім'ї становлення та розвиток даних зобов'язань відбувалося під впливом права Стародавнього Риму. Особливе значення набула римська правова доктрина, яка була відтворена у працях римських юристів, упорядкованих у Дигестах Юстиніана, зокрема у Д. 9. 1. 1-5.

Правова доктрина щодо правового регулювання цього делікту встановила такі правила для відшкодування шкоди: 1) тварина позбавлена розуму, тому вона не може діяти протиправно; 2) причиною завдання шкоди є протиправна поведінка власника тварини; 3) право на позовний захист належало потерпілій особі; 4) було встановлено спадкове правонаступництво заявлення вимоги про відшкодування шкоди; 5) суб'єктом відповідальності визнавалася особа, яка володіла твариною на момент звернення з позовом, а не на момент завдання шкоди твариною, тому обов'язок відшкодувати шкоду, завдану твариною покладался також на осіб, які набули право власності на неї у порядку спадкування; 6) вина володільця тварини мала значення для застосування потерпілим вимоги про відшкодування шкоди, де вина